

MILAN DODIČ

Kot navadno je prišel tudi 25. septembra 1972 nekaj minut pred delovnim časom v službo, sedel za mizo, pripravil priročnike in začel z delom. Po nekajurnem delu ga je nenadoma zbolela roka, bolečina mu je lezla v ramena, popustil mu je glas in le šepetaje je utegnil povedati, kaj se dogaja z njim. Takoj smo obvestili njegovega zdravnika, ki je odredil takojšen prevoz v bolnišnico. Hotel je iti peš do rešilnega avtomobila, a ni zmožel. Odnegli so ga na nosilih. To je bil zadnji delovni dan bibliotekarja Milana Dodiča. Kmalu nato, ko so ga v bolnišnici namestili, ga je zadel srčni infarkt. Pokopali smo ga 14. oktobra na novomeškem pokopališču v Ločni. Od njega se je poslovila množica ljudi, ker so ga spoštovali in cenili.

Prof. Dodič se je rodil 30. novembra 1913 v Novem mestu. Po očetu izhaja s slovenskega Krasa, po materi pa je Dolenjec. Osnovno šolo in gimnazijo je končal v Novem mestu, nato pa se je vpisal v Ljubljani na filozofsko fakulteto in študiral slavistiko. V šolskem letu 1938/39 je bil štipendist Jagellonske univerze v Krakovu in tam študiral polonistiko, vmes pa je poslušal tudi predavanja iz bibliotekarstva. Po vrnitvi iz Poljske je leta 1939 diplomiral. Takoj po diplomi je šel služiti vojaški rok. Po odsluženju je dobil mesto proforskega pripravnika na gimnaziji v Murski Soboti. Tam ga je doletela vojna. Bil je mobiliziran in razpad ga je zajel v bližini Podravske Slatine. Ujeli so ga Nemci, a jim je ušel, toda v Sevnici jim je spet prišel v pest. Odgnali so ga v Celje, vendar mu je spet uspel pobeg in je srečno prišel v Novo mesto in se vključil v osvobodilno gibanje. Ko so bili številni dijaki zaradi šolske demonstracije 1. decembra 1941 izključeni, je bil po nalogu OF med organizatorji in predavatelji novomeške ilegalne gimnazije. Takrat so tudi njemu okupatorji ponudili sodelovanje v nekdanji sokolski knjižnici, a je odklonil. Zaradi tega je bil s tovariši 3. aprila 1942 aretiran in zaprt v Novem mestu, Ljubljani, Anconi, Bologni in Piacenzi, dokler ni junija 1942 prišel v internacijo v vas Ferriere v provinci Piacenzi. Naj mi bo dovoljeno, da na tem mestu opišem dogodek, o katerem še ni bila nikjer objavljena kakšna vest. V Ferrierah so taborili italijanski vojaki, med njimi je bilo precej Slovencev. S temi Slovenci smo imeli dobre stike. Najbolj zavedne smo zbrali in se domenili za sestanke v bližnjem gozdu ob nedeljskih popoldnevih, ko so imeli vojaki prosto.

Na enem takih sestankov je predaval tudi pokojni Milan. Govoril je o letu 1848 in o vlogi Slovencev, drugi pa smo govorili o letu 1941, o Osvobodilni fronti in njenih ciljih ter o primorskih Slovencih. Rezultat teh sestankov naj bi bil, da bodo slovenski vojaki ob prvem dopustu doma dezertirali ter se z orožjem vred prebili v partizane. Kot smo pozneje zvedeli, se je tako tudi zgodilo. Milan je bil kmalu kazensko premeščen v Ottone, nato pa v Rivergaro, kjer je ostal do marca 1944. Ko se je vračal domov, se je spotoma ustavil v Trstu in žilica ga je gnala v mesto na ogled knjigarn. Tam so ga spoznali, aretirali in pripeljali v Ljubljano. Ko so ga spustili, je učil od 28. aprila do 13. maja 1944 na III. državni gimnaziji v Ljubljani. Ko pa so dobili o njem natančnejše informacije, so ga zaprli in odposlali na prisilno delo v Dresden, od tam pa v Most (Brüx) v Sudetih. Tam je doživel več strahovitih bombardiranj. Domov se je vrnil konec maja 1945. Od jeseni 1945 je bil v profesorski službi na raznih šolah v Sloveniji, največ let je prebil v Novem mestu. Septembra 1961 je prišel v Študijsko knjižnico Mirana Jarca v Novem mestu in v njej ostal kot bibliotekar do svoje prezgodnje smrti. Ves čas do prihoda v knjižnico je poučeval na večerni gimnaziji, na raznih tečajih, vodil ljudsko univerzo in bil več let predsednik upravnega odbora Študijske knjižnice Mirana Jarca.

Z namestitvijo v Študijski knjižnici se mu je izpolnila davna mladostna želja, da bi postal bibliotekar. Že kot gimnazijec je bil knjižničar v dijaški knjižnici in v dijaških društvenih knjižnicah. Ko je stopil v Študijsko knjižnico, mu je bila dodeljena naloga, da organizira in sestavi UDK katalog za ves knjižni fond. Do svoje smrti je obdelal ves knjižni fond. Vsaka knjiga v knjižnici je šla skozi njegove roke, knjižni fond je zelo dobro poznal. Pri delu mu je pomagalo ogromno znanje in poznanje tujih jezikov. Obvladal je rusko, poljsko in italijansko, pasivno pa še nemško, francosko, češko in slovaško. Bil je odličen svetovalec pri nabavni politiki študijske knjižnice, zlasti za književnost in jezikoslovje.

Pokojni Milan Dodič je bil izredno vesten, marljiv, natančen in uspešen bibliotekar. Počitka ni poznal in vedno si je za prost čas nalagal nove dolžnosti. Napisal je Kroniko Vajenske šole trgovinske stroke, Novo mesto 1873—1953, 225 let novomeške gimnazije ter uredil Jurčičevega Kloštrskega žolnirja in Tihotapca, pisal je tudi v Dolenjski list razne sestavke, uredil je gimnazijsko knjižnico in tik pred smrtjo začel zbirati gradivo za zgodovino frančiškanskega samostana v Novem mestu. Bil je tudi bibliofil, njegova osebna knjižnica je obsegala več tisoč izbranih knjig. Za njegovo delo o novomeški gimnaziji ga je rodno mesto šele po smrti počastilo s Trdinovo nagrado za leto 1972.

Za bibliotekarjem Milanom Dodičem je nastala v Študijski knjižnici velika vrzel, ki jo bomo zapolnili le v teku let, a popolnoma je ne bomo mogli nikdar, ker je bil pokojnik tako predan delu s knjigami.

Bogo Komelj